

Kamer
van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1988

3 JUNI 1988

WETSVOORSTEL

strekkende tot het verlenen van
rechtspersoonlijkheid aan
het ongeboren kind

(Ingediend door de heer Annemans)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tot op heden heeft het ongeboren kind geen rechts-geldig statuut en geen rechtspersoonlijkheid, en wordt het enkel in bepaalde en in beperkte takken van ons rechtsbestel als dusdanig erkend. Deze situatie is in tegenstrijd met verschillende van de universele verklaringen, ondermeer die van de Rechten van de Mens (artikel 3), en die van de Rechten van het Kind van 20 novembrer 1959, beiden afkomstig van de Verenigde Naties. Er is verder het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950, dat het recht van eenieder op het leven beschermt.

Verder zij gewezen op de aanbeveling 874 van de Raad van Europa met betrekking tot een Europees Handvest van de Rechten van het Kind, welke in punt VI (a) bepaalt :

« Het recht op leven voor elk kind vanaf zijn verwekking, op huisvestiging, op behoorlijke voeding, een aangepaste omgeving, zou moeten erkend worden en de nationale regeringen zouden een verbitenis moeten aangaan alles in het werk te stellen om de onverkorte uitoefening van dit recht mogelijk te maken. »

Cf. Het wetsvoorstel n° 745 / 1 - 86/87 en het advies van de Raad van State, n° 745 / 2 - 86/87.

Chambre
des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1988

3 JUIN 1988

PROPOSITION DE LOI

accordant la personnalité civile
à l'enfant à naître

(Déposée par M. Annemans)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'enfant à naître ne possède, à ce jour, ni statut juridique valable ni personnalité civile et n'est reconnu comme tel que dans certains domaines restreints de notre droit. Cette situation est contraire à plusieurs déclarations universelles, notamment à celle des Droits de l'homme (article 3) et à celle des Droits de l'enfant du 20 novembre 1959 (déclarations des Nations Unies), ainsi qu'à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950, qui protège le droit de chacun à la vie.

En outre, la recommandation 874 du Conseil de l'Europe relative à une Charte européenne des droits de l'enfant dispose en son point VI (a) :

« Les droits de chaque enfant à la vie dès le moment de sa conception, au logement, à une nourriture convenable et à un environnement adéquat devraient être reconnus et les gouvernements nationaux devraient accepter l'obligation de tout mettre en œuvre pour permettre l'application intégrale de ces droits. »

Cf. La proposition de loi n° 745 / 1 - 86/87 et l'avis du Conseil d'Etat n° 745 / 2 - 86/87.

Het staat vast dat de wetenschap, die enige tijd heeft getracht te bewijzen dat er een ogenblik tijdens de zwangerschap was, waarop een menselijk leven ontstond, het er nu over eens is dat het menselijk leven begint vanaf de verwekking, vermits er geen enkel culminatiepunt kan worden aangetoond.

Het ongeboren leven ontwikkelt zich op een nieuwe, oorspronkelijke en afzonderlijke wijze, onafhankelijk van een moederlijk organisme dat het voedt. Het staat vast dat het menselijk wezen zich vanaf de bevruchting gestadig en geleidelijk ontwikkelt en dat het in elk van de stadia om hetzelfde menselijke wezen gaat. De erkende stadia zijn louter willekeurig en de evolutie van het menselijk wezen vanaf de verwekking loopt volkomen gradueel. Het ongeboren leven is dus een menselijke persoon aan wie het recht op leven niet kan worden geweigerd. Dit recht op leven kan dus niet afhankelijk gesteld worden van een min of meer onzekere politieke meerderheid en het berust op de erkenning van de gelijkwaardigheid van ieder menselijk wezen. Dit recht op leven kan dus niet gerelateerd worden aan de gewenstheid of de ongewenstheid door de moeder en/of de beide ouders en het is dus een kenmerk van een democratie dat zij deze menselijke waardigheid beschermt, overal waar zich een menselijke persoon aandient.

Iedere beschaving kenmerkt zich door het min of meer officieel erkennen en beschermen van precies dit ongeboren menselijk leven. Ter zake doemde reeds tijdens het Romeinse tijdperk het ongeboren leven op als een erkende rechtpersoon.

Huidig wetsvoorstel strekt ertoe om, naast een aantal onrechtstreekse rechtsbeschermingen, ook de formele rechtpersoonlijkheid van het ongeboren kind te erkennen.

G. ANNEMANS

WETSVOORSTEL

Enig artikel

Artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek, opgeheven door de wet van 15 december 1949, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing :

« Art. 9 — Het ongeboren kind bezit rechtpersoonlijkheid vanaf zijn verwekking. »

25 mei 1988.

G. ANNEMANS

Il est aujourd'hui irréfutable que les scientifiques, qui se sont efforcés pendant quelque temps de prouver qu'il y a au cours de la grossesse un moment où apparaît la vie, s'accordent désormais à considérer que la vie humaine commence au moment de la conception, puisque l'on ne peut démontrer l'existence d'aucun point culminant.

L'être vivant à naître se développe en vertu d'un principe de vie nouveau, original et distinct, de manière autonome par rapport à l'organisme maternel qui le nourrit. Il est établi que l'être humain parcourt un processus évolutif continu et progressif qui débute dès le moment de la fécondation et qu'il s'agit du même être humain à tous les stades de son développement. Ceux-ci ont été définis de façon purement arbitraire et l'évolution de l'être humain depuis sa conception est on ne peut plus graduelle. L'enfant à naître est donc un être humain auquel on ne peut refuser le droit à la vie. Ce droit, qui ne peut dès lors être subordonné aux vicissitudes d'une majorité politique, se fonde sur la reconnaissance de l'équivalence de tous les êtres humains. On ne peut donc le faire dépendre du désir ou du refus de la mère ou des parents d'accepter l'enfant. Une des spécificités de la démocratie consiste à protéger cette dignité humaine partout où un être humain est près de voir le jour.

Toute civilisation se caractérise par la reconnaissance et la protection plus ou moins officielles de l'être humain dès avant sa naissance. On sait d'ailleurs que les Romains lui reconnaissaient déjà une personnalité juridique.

Outre qu'elle implique un certain nombre de protections juridiques indirectes, la présente proposition de loi vise à conférer formellement la personnalité civile à l'enfant à naître.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

L'article 9 du Code civil, abrogé par la loi du 15 décembre 1949, est rétabli dans la version suivante :

« Art. 9 — L'enfant à naître possède la personnalité civile dès sa conception. »

25 mai 1988.